

Consonant Systems of the North-West Caucasian Languages

The consonant system of Abkhaz

		stops			affricates			sibilants			nasal s	liquid s	glide s
		voice d	voiceless		voice d	voiceless		voice d	voiceless				
			glott .	asp .		glott .	asp .		glott .	nglott t.			
labial		b б	ḑ п	p п				v в	(f)	f ф	m м		w у
dental	nlab .	d д	t̪ т	t т	ʒ з	ʧ ц	ʧ ц	z з		s с	n н	l л	y й
	lab.	dʔ дә	t̪ʔ тә	tʔ тә	ʒʔ зә	ʧʔ цә	ʧʔ цә						
alveolar	pal.				ʃ ць	ʧ' ч	ʧ' ч	ʔ' жь		ʔ' шь			
	npal .				ʃ ц	ʧ' е	ʧ' е	ʔ' ж		ʔ' ш		r р	
	lab.							ʔʔ жә		ʔʔ шә			
velar	pal.	g' гь	q' кь	k' кь				ɣ' гь		x' хь			
	npal .	g г	q к	k к				ɣ г		x х			
	lab.	gʔ гү	qʔ кү	kʔ кү				ɣʔ гү		xʔ хү			
uvular	pal.		q' кь										
	npal .		q к										
	lab.		qʔ кү										
pharyngeal	nlab .									ħ х			
	lab.							ʕʔ ә		ħʔ хү			

The consonant system of Abaza

labial		b б	(p:)	p̣ пІ	p п					v у		f ф	m м		(w) (у)
	lab.			p̣? пІу									(m?) (му)		
dental		d д	(t:)	ṭ тІ	t т	ʒ дз	(c:)	ç цІ	ç ц	z з		s с	n н		у й
	lab.			ṭ? тІу		ʒ? дзу	(c:?))	ç? цу							
dentalveolar										ʒ̣ жъ	ʒ̣̣ шІ	ʒ̣̣̣ шъ			
	lab.									ʒ̣? жъу	ʒ̣̣? шІу	ʒ̣̣̣? шъу			
alveolar	pal.					ʒ̣' джъ	(ç':)	ç' чІ	ç' ч	ʒ' жъ		ʒ' шъ			
	npal.					ʒ̣ дж	(ç:))	ç шІ	ç̣ тш	ʒ ж		ʒ ш		ɾ р	
lateral										ɭ л	ɭ̣ лІ	ɭ̣̣ лъ			
velar										ɣ г		x х			
	lab.	g? гу	(k:)	q̣? кІу	k? ку							x? хв			
uvular			q: къ							ʁ гъ		χ хъ			
	lab.		q? къу							ʁ? гъу		χ? хъу			
pharyngeal				ʔ І								ħ хъ			
	lab.			ʔ? Іу											

The consonant system of Kabardian (East Circassian)

	stops			affricates			sibilants			nasals	liquids	glides
	voice	voiceless		voice	voiceless		voice	voiceless				
		d	glott.		asp.	d		glott.	asp.			
labial	b	p̣	p				v	f	f	m		

		б	пІ	п				в	фІ	ф	м		
dental		d д	t̥ тІ	t т	ʒ дз	ç цІ	ç ц	z з		s с	n н		
alveola r	pal.				ʒ' дж	ç' чІ	ç' ч	ʔ' жь	ʔ' щІ	ʔ' щ			
	npal							ʔ ж	ʔ ш		ɾ р		
lateral								ɭ л	ɭ̥ лІ	ɭ̥ лЬ		(l) (л)	
velar				(k) (к)				ɣ г		x х			
	lab.	g? гу	q̣? кІу	k? ку						x? ху			
uvular			q̣ кЬ	q кхЬ				ʁ гЬ		χ хЬ			
	lab.		q̣? кЬу	q? кхЬ у				ʁ? гЬу		χ? хЬу			
pharyngeal									ħ хЬ				

Literature:

- G.A. Klimov, *Einführung in die kaukasische Sprachwissenschaft*, Hamburg 1994, 47-56
- D.M. Job, *Probleme eines typologischen Vergleichs iberokaukasischer und indogermanischer Phonemsysteme im Kaukasus*, Frankfurt a/M u. Bern 1977
- R. Smeets, *Studies in West Circassian Phonology and Morphology*, Leiden 1984
- A.H. Kuipers, *Phoneme and Morpheme in Kabardian*, 's Gravenhage 1960

Achtung: Dieser Text ist mit Unicode / UTF8 kodiert. Um die in ihm erscheinenden Sonderzeichen auf Bildschirm und Drucker sichtbar zu machen, muß ein Font installiert sein, der Unicode abdeckt wie z.B. der TITUS-Font [Titus Cyberbit Unicode](#).

Attention: This text is encoded using Unicode / UTF8. The special characters as contained in it can only be displayed and printed by installing a font that covers Unicode such as the TITUS font [Titus Cyberbit Unicode](#).

Source: [TITUS](#) Thesaurus Indogermanischer Text- und Sprachmaterialien